

Dosarul nr.3ra-690/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

## DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ  
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva  
Maria Ghervas  
Nina Vascan  
Nicolae Craiu  
Victor Burduh

judecând recursul declarat de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență privind încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 13 decembrie 2017 avocatul Valeriu Dumitriu în interesele Alinei Cușciac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat recunoașterea ilegală a răspunsului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr.19/8-D-136/17 din 07 noiembrie 2017, recunoașterea ilegală a calculului cu privire la plata indemnizației pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, nr. 1 din 02 august 2017 emis de Inspectoratul General, obligarea MAI să efectueze calculul indemnizației de maternitate conform titlului executoriu nr. XXXXX din 16 iulie 2015, încasarea de la MAI în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral în mărime unui salariu mediu lunar, cât și a cheltuielilor pentru asistență juridică în suma de 3000 de lei.

Ulterior, la 24 octombrie 2018 avocatul Valeriu Dumitriu în interesele Alinei Cușciac a depus cerere privind concretizarea pretențiilor, solicitând doar încasarea de la pârți, în mod solidar, în beneficiul reclamantei a cheltuielilor pentru asistență

juridică în sumă de 3000 de lei, renunțând la restul pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată inițială.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea din 16 iulie 2015 a Judecătorei Centru, mun.Chișinău, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat de a calcula și transfera în beneficiul reclamantei Alina Cușciac indemnizația de maternitate în cuantum de 30 % din salariul mediu lunar, calculat spre achitare, pînă la vârsta de 3 ani, de la nașterea copilului XXXXX, XXXXX și pînă la 25 iunie 2017, cît și încasarea cheltuielilor de asistenta juridică în mărimea de 3000 de lei.

A menționat că la 13 octombrie 2017, reclamanta Alina Cușciac a intrat în posesia ordinului de plată nr. 1207 din 19 septembrie 2017, conform căruia debitorul Ministerul Afacerilor Interne a calculat și a transferat pe contul acesteia suma de 15 482,26 lei.

Nefiind de acord cu suma calculată și transferată, a solicitat Ministerului Afacerilor Interne efectuarea calculului corect, reieșind din documentul executoriu nr. XXXXX și expedierea calculului descifrat - salariul, perioada pentru care a fost calculată indemnizația, cu includerea sumei transferate în mărime de 15 482,26 lei, prezentarea informației privind includerea sumei, în mărime de 3000 lei, cu titlu de onorariu pentru asistenta juridică.

Potrivit răspunsului nr. 19/8-D-136/17 din 07 noiembrie 2017, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI i-a comunicat că, întru executarea documentului executoriu menționat, s-a elaborat calculul nr. 1 din 02 august 2017, în sumă de 15 482,26 lei, iar referitor la cerința ce ține de transferarea sumei în mărime de 3000 lei, cu titlu de onorariu pentru asistenta juridică, reclamanta urmează să adreseze Ministerului Afacerilor Interne.

Pe parcursul judecării cauzei Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI a satisfăcut benevol pretențiile formulate de reclamantă, fiind emis un alt calcul și achitată benevol suma adjudecată restantă, astfel a solicitat doar încasarea, în mod solidar, de la Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI, a cheltuielilor de judecată, cu titlu de onorariu pentru asistenta juridică acordată de către avocat, în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență privind încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a dispus încasarea din contul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență în beneficiul Alinei Cușciac suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistenta juridică. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Manifestând dezacord cu hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu, cît și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență au declarat apel, cu respectarea termenului stabilit de lege.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu.

S-a admis cererea de apel declarată de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

A fost casată integral hotărârea 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o hotărâre nouă prin care s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată înaintată de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel instanța de apel a menționat că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată la data de 13 decembrie 2017, litigiu între aceleași părți (Alina Cușciac, Ministerul Afacerilor Interne al RM și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – succesor în drepturi a Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale al MAI), cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept a fost soluționat prin hotărârea irevocabilă din 16 iulie 2015 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, dispozitivul hotărârii fiind explicat prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2018.

În aceste circumstanțe, prima instanța, în urma judecării cauzei în fond, în conformitate cu art. 265 lit.b) Cod de procedură civilă, aplicabil pentru cauzele de contencios administrativ pînă la data de 01 aprilie 2019, urma să emită încheiere privind încetarea procesului, respectiv, pretenția finală formulată de către Alina Cușciac privind încasarea cheltuielilor de judecată urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

Astfel, pornind de la faptul că instanța la momentul soluționării prezentului litigiu în ordine de apel urmează să aplice reglementările procesuale în vigoare la data judecării cauzei, fapt care denotă necesitatea aplicării prevederilor Codului de procedură civilă în coroborare cu prevederile Codului administrativ, și deoarece la caz există o hotărâre judecătorească irevocabilă între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept, Completul judiciar a conchis raționalitatea respingerii cererii de apel înaintate de Alina Cușciac și admiterii cererii de apel înaintate de Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, casării integrale a hotărârii instanței de fond și declarării inadmisibilității acțiunii de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență privind încasarea cheltuielilor de judecată.

La 19 martie 2020 și ulterior la 17 iulie 2020, Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii, a deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de judecată au interpretat eronat legea materială și procedurală, instanța de apel dând o încadrare juridică greșită litigiului și eronat a interpretat art. 265 lit.b) Cod de procedură civilă or, la caz litigiul dedus judecării nu este unul și același cu cel examinat anterior prin hotărârea irevocabilă din 16 iulie 2015 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău or, prezentul litigiu fiind diferit și obiectul având alte temeuri.

A indicat că obiectul dedus judecării este recunoașterea ilegalității răspunsului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr.19/8-D-136/17 din 07

noiembrie 2017, recunoașterea ilegalității calculului cu privire la plata indemnizației pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, nr.1 din 02 august 2017 emis de Inspectorat, obligarea MAI să efectueze calculul indemnizației de maternitate conform titlului executoriu nr. XXXXX din 16 iulie 2015, încasarea de la MAI a prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar și a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 3000 de lei, iar obiectul litigiului judecat în anul 2015, este altul și anume: recunoașterea ilegală a refuzului MAI de a achita indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vârsta de 3 ani, expus în răspunsul nr.19/7-A/P-C-58/15 din 19 mai 2015, încasarea de la MAI a indemnizația pentru creșterea copilului lunar în mărime de 30 % reieșind din venitul mediu lunar pentru ultimele 6 luni, pe parcursul a 3 ani la nașterea copilului, cât și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei.

La 15 iunie 2020 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu, ca fiind inadmisibil.

La 23 iunie 2020 Ministerul Afacerilor Interne a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu, ca fiind inadmisibil.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 15 octombrie 2020, fiind recepționată de către recurentă la 24 februarie 2020, fapt confirmat prin semnătura acesteia (f.d.201). Astfel, recursul depus la 19 martie 2020 de către Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu, este în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul declarat de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Analizând decizia recurată în limita criticilor formulate prin motivele de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că recursul este fondat, fapt care impune casarea integrală a deciziei contestate cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) coroborat cu prevederile art. 21 și art. 36 din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Instanța de recurs observă că instanța de apel neîntemeiat și contrar prevederilor legale a dispus casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi prin care a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de către reclamantă. Astfel, în argumentarea poziției, instanța de apel eronat a stabilit obiectul prezentului litigiu or, s-a considerat greșit că prezenta cauză este identică (ca obiect și temeuri de drept) cu cauza examinată prin hotărârea devenită irevocabilă la 16 iulie 2015 de Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de apel referitor la pretenția înaintată de către Alina Cușciac privind încasarea cheltuielilor de judecată, nu este justă, nefiind corect stabilit obiectul raportului litigios, respectiv nu a fost aplicată legea aplicabilă speței, circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie pripită și nu a elucidat toate circumstanțele cauzei, iar în consecință nefiind examinat fondul cauzei, cât și ținând cont că lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, odată ce nu a fost examinat fondul cauzei, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Distinct de cele relatate, prin prisma normelor procedurale enunțate, precum și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale carei

sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a cauzei, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea cerințelor reclamantei prin prisma prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, ca în consecință soluția adoptată să fie legală și întemeiată. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material și procedural aplicabile raportului litigios

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

#### d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Alina Cușciac, reprezentată de avocatul Valeriu Dumitriu.

Se casează integral decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratul general pentru Situații de Urgență privind încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh